

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Królestwo Polskie. — Turcya. — Azya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Uwiedomienie.

Lwów, 23. maja. W miejsce mianowanego jeneralnym adwokatem przy najwyższym trybunale sądowym i kasacyjnym, c. k. radzcy apelaacyjnego doktora *Ignacego Szymonowicza* objął kierownictwo komisji egzaminów ogólnych dla oddziału sądowego profesor przy c. k. wszechniicy Dr. *Jędrzej Fangor* i przyjmuje kandydatów tego oddziału trzy razy na tydzień: w niedzielę, we wtorek i we czwartek od 2—3 godziny w pomieszkaniu swoim (halicka ulica Nro. 453).

(Litogr. „korespondencya austr.“ o patencie ces. z dnia 15. maja.)

Wiedeń, 18. maja. Dziennik ustaw państwa umieścił dzisiaj nader ważny patent cesarski, będący pierwszym owocem odbytych niedawno na propozycyę pana ministra finansów obrad radzców państwa.

Przedewszystkiem dano uroczyste zapewnienie, że liczba będących w obiegu z przymusowym kursem pieniędzy papierowych żadną miarą nie może być pomnożoną nad sumę 200 milionów. Jak wiadomo obiega ich teraz kwota 160—170 milionów zlr. Jeżeliby przeto bieżące potrzeby państwa wymagały pomnożenia tych papierów, tedy pomnożenie to będzie tak umiarkowane, że w niczem nie ścięśni zwyczajnego obrotu pieniężnego.

Mamy nadzieję, że administracyi finansowej powiedzie się przywieść przychody i wydatki państwa do pożądaney równowagi. Nadzieja ta przebija się też wyraźnie w wspomnionem powyżej rozporządzeniu. Zaprowadzony przez pana ministra finansów i do całej monarchyi zastosowany system podatkowy przyniósł zaraz przy pierwszym rozkładzie podatków dochód przechodzący wszelkie oczekiwania, a właściwie zapoznał nas z ogromami i niewyczerpaniami środkami monarchyi. Pomnożenie przychodów łącznie z umniejszeniem wydatków na armię zbliżyły tę chwilę, kiedy niedobór, ta chroniczna słabość naszej ekonomii państwa, zupełnie już ustanie. Przeprowadzeniem tego wielkiego środka finansowego pośród najtrudniejszych stosunków, nadał pan minister finansów porządkowi spraw pieniężnych i publicznemu zaufaniu niewzruszoną podstawę i tem zapewnił sobie świetną pamięć w dziejach tej ważnej epoki.

Cesarski patent zawiera apewnienie, że już minął ten peryod, w którym potrzeba było uciekać się do nadzwyczajnej emisji papierowych pieniędzy. I właśnie też tem obudzono publiczne zaufanie i otuchę w ludności, i każdy już poznaje, że nadszedł czas, w którym będzie można przystąpić do przyrzeczonego ściągnięcia papierowych pieniędzy skarbowych.

Jakiemi środkami i w jakim rozmiarze to ściągnięcie nastąpi, o tem nie ma jak na teraz wzmianki w cesarskim patencie.

Zachodzące trudności są liczne i znaczne, a przeto rozwinię się w tym względzie odpowiedni system operacyjny, jako skutek nieprzerwanych obrad. To jednak zdaje się już pewną być rzeczą, że oględność i głęboka znajomość tej sprawy objawiająca się tak w przedsięwziętych przez pana ministra finansów środkach jak i w zdaniu rady państwa i powołanych mężów zaufania, łączy się ściśle w jeden i ten sam punkt, i że przedewszystkiem powzięto przekonanie, że nie heroiczne lub drastyczne środki mają tu przyjść ku pomocy i do wykonania, lecz powolna, ustawiczna wszakże zapobiegliwość, — nie nagły krok przez system tych stosunków pieniężnych jakie się potąd wyrobiły, ale system racjonalnej kuracyi, przeczoby trawiając chorobę nietylko powierzchownie uśmierzone, lecz uchylono zupełnie.

Wychodząc z tego stanowiska, było rzeczą najpilniejszą oznaczyć ściłą granicę, po-za którą niemogłaby już nastąpić żadna dalsza emisya pieniędzy papierowych ani wprost przez rząd państwa, ani też na jego rachunek.

Według wyraźnego postanowienia patentu nie może odtąd państwo pod żadnym warunkiem żądać kredytu od banku narodowego.

Od dwóch już miesięcy można było z radością spostrzegać, że bank usiłował ograniczyć ile możności obieg swoich banknotów, a co więcej, i co za główną rzecz uważamy, że administracya państwa starała się jak najusilniej o znaczne pomnożenie gotowizny banku.

Bank narodowy nie zejdzie z drogi raz obranej, państwo uisć się z moralnych i prawnych zobowiązań zaciągniętych w obec tego instytutu i niezadługo nadejść już może chwila, kiedy przymusowy kurs banknotów będzie tylko nominalnym.

Najważniejszym bezwzględnie czynnikiem przy wszystkich tych operacyach jest i będzie publiczne zaufanie. Aby je skutecznie ożywić, było powyższe obwieszczenie rzeczą konieczną i stanowi teraz główną podstawę, na której bezpiecznie można dalszą wznosić budowę.

(Lit. kor. austr.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 19. maja. Prezydent ministrów J. O. książę *Schwarzenberg* powrócił wczoraj z Drezdna do Wiednia, a p. *Below* król pruski jenerał-porucznik z Berlina również do Wiednia.

— Na wybudowanie czeskiego teatru w Pradze wpłynęło potąd 43,000 zlr. śr.

— We wsi *Malěj-Wisnicy* pod Polna w Czechach znalazła niedawno temu pewna 10letnia dziewczyna przypadkiem w ziemi dżban z starymi pieniędzmi, zawierający w sobie 25 sztuk talarów i 25 sztuk innęj drobnęj monety, a mianowicie monety króla Filipa z Hiszpanii z r. 1574; Pawła Syxtusa Trautsona z Falkensztajnu z r. 1620; miasta Hamburga z r. 1621; Ferdynanda II. z r. 1624; Wolfganga Wilhelma hrabi z Neuburg i Welden z r. 1632, Jędrzeja biskupa z Gutensatz z r. 1596; Franciszka Erizza, 98 doży weneckiego z r. 1632—1649; Macieja II. z r. 1609; Krystyna, biskupa z Minden z r. 1628; hrabi Epach i innych.

— Według planu kolei żelaznej mającej iść z *Bochni* do *Dembycy*, wybudowany ma być okazały most na *Dunajcu* długości 300 sążni. Również zbudowany ma być most pod *Krakowem* na *Wiśle* z marmuru i stylem wzniosłym.

— *Omer Basza* powołał do *Trawnika* malarza *Karas* z *Zagrabia*, aby go wraz z całą rodziną odportretował. P. *Karas* zamierza przy tej sposobności odrysować kilka innych znakomitych osób w *Bośni*.

— Słychać że wkrótce ma być ogłoszony rządowy wykaz obiegu pieniędzy papierowych w miesiącu kwietniu i porównanie jego z miesiącem marcem r. b. Z tego wykazu pokazuje się, że w miesiącu kwietniu znajdowało się w obiegu 3% asygnacyi kasowych, jakoteż u procentowanych i nieprocentowanych asygnacyi na skarb państwa i węgierskich asygnacyi krajowych 166,313,540 zr. m. k. a w miesiącu marcu tylko 162,818,146 zr. m. k. Z końcem marca wynosiły będące jeszcze w obiegu lomb. weneckie bony skarbowe: 40,560,500, a z końcem kwietnia tylko: 33,300,005 lire. Drobnych banknotów było z końcem kwietnia r. b. 15,453,162 zr. a z końcem marca 15,252,029 zlr. m. k. Z pominięciem Włoch zatem pomnożyły się pieniądze papierowe z kursem przymusowym i nieprzymusowym o 3,696,527 zlr. m. k.

(L. k. a.)

(Fortyfikacye nad jeziorem Garda.)

Z nad jeziora Garda, 8. maja. Austria niezanie dbuje korzystać z doświadczeń podczas wojny w roku 1848. Zdaje się iść za praktycznymi radami wielu pisarzy wojskowych, którzy przyczynili się do wyjaśnienia ostatniej wyprawy wojennej ku rzece *Mincio*, nie odstraszając się tem bynajmniej, chociaż niektóre podane projekta wychodzą na wielki rozmiar i wielkiego wymagają nakładu. Podczas gdy pod *Wenocyą*, *Weroną*, *Peschiera*, *Legnano*, *Brescia* i *Medyolanem* kopią szanice i wnoszą rozmaite fortyfikacye, odbudowują fortece, cytadele, bastiony itp., niezapominają także i o budowach nad jeziorem *Garda*, którego ważność strategiczną poznano najlepiej roku 1848, a na północnej kończynie tego jeziora, mianowicie w *Riva*, przedsięwiorą różne budowy, tak jak i w *Peschiera* nad brzegiem południowym. Z pomiędzy rozmaitych autorów piszących w ostatnich dziesięciu latach o sztuce wojennej, a mianowicie o systemie obronnym w górnych Włoszech, udowodnił przedewszystkiem autor „Charakterystyki górno-włoskiego bojowiska” potrzebę flotyli na jeziorku *Garda*. W roku 1849 zrobiono w tej mierze początek. — Z *Tryestu* i z *Pola* powołano do *Riva* oficerów od marynarki dla rozpoczęcia prac około warownego portu wojennego na mniejszy rozmiar. Prace te posunęły się teraz dość znacznie. W *Riva* znaj-

duje się 12 nowo zbudowanych szalup kanonierskich, 2 paropływy i 3 kompanie marynarki, w których zostaje w służbie wielu żołnierzy armii lądowej, urodzonych i wychowanych nad Dunajem, zaczem obznajomionych nieco z żegluga. Riva dobrze obwarowana nastreży flotylę bezpieczne schronienie, zwłaszcza, że przystęp ze strony suchej jest bardzo trudny, a obrona łatwa. Sardyncy, którzy roku 1848 zdobyli większą część placów warownych i prawie wszystkie statki na jeziorze Garda, mimoto jednak nie zdołali opanować Riva. Jakoż i Peschiera nie byłaby zapewne upadła, gdyby jej dostawiano okrętami żywność i posiłki z południowego Tyrolu. Operujące po nad brzegami jeziora kolumny mogłyby się daleko spieszniej posuwać, gdyby im żywność wodą dostawiano. Ruchome korpusy z Weroni mogłyby w bardzo krótkim czasie odbyć pochód do Lacise, Garde, Tori itd., a ztąd dostać się flotylą na różne punkta wschodniego wybrzeża, i operować przeciw nieprzyjacielowi z-zaplecza.

(Augsb. allg. Ztg.)

(Zniszczenie lomb.-weneckich bonów skarbowych.)

Medyolan, 15. maja. Przedwczoraj o godzinie 2ej z południa odbyło się w gmachu loteryjnym spalenie lombardzko-weneckich bonów skarbowych w kwocie 4 milionów, które przez wpłatę dobrowólnej pożyczki wpłynęły do kasy c. k. prefektury. (L. k. a.)

(Jego Mość król Grecyi w Raguzie.)

Z Raguzy donoszą z 10. maja: Dzisiaj zrana o 7 godzinie przybył austriacki paropływ „Vulcano“ do portu Gravosa, wioząc na pokładzie swoim króla *Otona* z Grecyi. Starosta obwodowy z Raguzy, pułkownik pułku piechoty barona Hess, podpułkownik i komendant twierdzy, tudzież komendant 3go oddziału żandarmeryi udali się do portu dla uroczystego powitania J. M. króla, który wysiadłszy z okrętu zwiędził najprzód kościół św. Błażeja, a następnie przyjmował w zabudowaniu cyrkularném zwierzchności cywilne, wojskowe i duchowne, gdy tymczasem na placu przygrywała muzyka wojskowa. Przed wniściem do greckiego kościoła, który także król zwiędził, witała go z unizonością grecka gmina. Około południa wrócił król na pokład paropływu, a wieczorem odpłynął w dalszą podróż do Grecyi. (L. k. a.)

(Kurs wiedeński 20. maja 1851.)

Obligacje długu państwa 5% — 96⁷/₁₆; 4¹/₂% — 84³/₈; 4% — 75¹³/₁₆; 4% z r. 1850 —; 3% —; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839—298³/₄. Wiedeńskie miejsko bank. 2¹/₂% —. Akcje bankowe 1226. Akcje kolei północ. 1297¹/₂. Głognickiej kolei żelaznej 658³/₄. Odenburg. —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —. Listy galicyjskie —.

Ameryka.

(Wiadomość ze Stanów zjednoczonych północnej Ameryki.)

Dzienniki i korespondencje ze Stanów zjednoczonych donoszą o pojmaniu na wybrzeżach państwa New-York dwóch statków parowych „Jacob Bell“ i „Cleopatra“, przeznaczonych do udziału w nowym napadzie na Hawanę. Rząd w Washington przestrzeżony wypadkami roku zeszłego i uczuciem nagany, które pierwsza wyprawa generała Narcisso Lopez wywołała we wszystkich krajach cywilizowanych, okazuje wielką czujność i chęć zadość uczynienia wymaganom opinii. Prezydent Fillmore ogłosił w tym względzie proklamacyę, która mu tém większy przynosi zaszczyt, ile że w obecnej chwili przygotowują się w Stanach zjednoczonych do przyszłych wyborów prezydenta, a ten akt słuszności politycznej pozbawi go zapewne wielu głosów w państwach południowych.

W Hawanie przygotowuje się jenerałny kapitan Don Jose de Coniha na dziełse przyjęcie najezdźników, i wnosić można z sił, jakie ma do swojej dyspozycji, że wcale niema przyczyny być w obawie.

Kandydatura generała Scott do przyszłej prezydentury zdaje się znacznie postępować.

Położenie finansowe Meksyku jest zawsze jeszcze bardzo krytyczne.

Między republikami Guatemała i San-Salvador przywrócony już jest pokój. Zresztą nic nowego. (J. d. D.)

Portugalia.

(Wiadomości z dzienników lizbońskich.)

Dzienniki portugalskie z 5. maja zawierają ważne wiadomości, które dowodzą dostatecznie, że rządy wynikłe z buntu marszałka Saldanha, zaczynają już nieść owoce.

Dzienniki te zawierają między innymi następujące doniesienia:

Dnia 4. maja przybył do Lizbony król w towarzystwie dwóch wyższych oficerów sztabu głównego. Królowa i księżęta jej synowie wyjechali naprzeciw niemu. Dnia 2. wyjechał z Lizbony radzca Reisy Vasconcelles statkiem parowym *Infante don Louis* z poleceniem doręczenia księciu Saldanha własnoręcznego listu królowy, w którym Jej królewska Mość wyraża życzenie widzieć go jak najprędzej w stolicy, celem złożenia gabinetu, któremu on ma przewodniczyć, a którego członkowie mają być wybrani z pomiędzy osób podających niewątpliwie gwarancje, że życzenia narodu wiernie zostaną spełnione. Ministrowie tymczasowi pisali także do marszałka.

Oczekują z niecierpliwością odpowiedzi na te ważne pisma.

Tymczasowe ministerjum ogłosiło następującą proklamacyę:

Mieszkańcy Lizbony!

Jej Mość królowa mianując marszałka armii, księcia Saldanha, szefem administracyi, która ma rządzić krajem i wskrzesić nanowo jego siłę żywotną, przyłączyła się szczerze i z serca do ruchu narodowego, który się właśnie odbył, a którego poręka jest armia, która go wywołała. Na czele tej armii stoi książę Saldanha; jest on również na czele ministerstwa powierzonego mu przez Jej królewską Mość.

Nikt nie może w dobrej wierze uwodzić się wątpliwością lub obawą, gdy wszystkie siły materialne i moralne kraju są połączone w rękę męża, któremu najwięcej zależy na utrzymaniu ogłoszonego porządku rzeczy. Uspokójcie się więc i niestajcie się narzędziem intryg i ambicyi ludzi złych zamysłów, którzy chcą nauzyć waszego zamięłowania wolności i waszego zapalu dla sprawy ojczystej.

Ministrowie terazniejsi mogą i powinni tylko utrzymać porządek i bezpieczeństwo publiczne. Żądali oni usilnie i oczekują z utęsknieniem przybycia prezydenta Rady, który sam ma misję uorganizowania gabinetu i dopełnienia wszystkich życzeń kraju.

Mieszkańcy Lizbony, *pronunciaminto* stolicy jest dokonane. — Niepokoje zaszłe w ostatnich czasach nie mogą mieć innego celu jak przerażać umysły i służyć za powód machynacyom zgubnym dla kraju.

Rząd ubliżyłby wszystkim swoim obowiązkom, gdyby je znosił. Ministrowie tymczasowi Jej królewskiej Mości, odpowiedzialni królowej, narodowi i prezydentowi rady, zdecydowani są wypełnić swój obowiązek i użyć wszystkich środków ku zapobieżeniu nieporządkowi i anarchyi, i w tym względzie liczą na wspólny udział wszystkich co kochają wolność i pragną niezawisłości narodu. — *Niech żyje królowa! Niech żyje karta konstytucyjna! Niech żyje książę Saldanha!*

Lizbona, 4. maja 1851.

Baron de Lus.

Baron Francos Miguel Francini.
(Indep.)

— Najnowsze wiadomości z Portugalii sięgają aż do 10. maja. Korespondencje dziennika *Times* każą się spodziewać spokojnego zakończenia tamtejszych zamieszek, ponieważ przywódcy wszystkich stronictw zarówno się boja rejenyi i obecnej interwencyi. Zdaje się przeto, że tron królowej zabezpieczony jest aż do pełnoletności jej domniemanego następcy, Dom Pedro. Ten młody książę jest pułkownikiem grenadyerów królowej i oświadczył, że nigdy nieprzywdzieje uniformu pułku, który opuścił jego ojca. Zresztą wielkie panuje oburzenie przeciw armii, która zdradzając koronę, wtedy dopiero przeszła do Saldanha, kiedy tenże przez pronunciamento w Oporto odniósł tryumf nad rządem.

— Saldanha spodziewany jest 12. albo 13. maja w Lizbonie. W proklamacyi wydanej z głównej kwatery z Oporto oświadcza powtórnie swoją przychylność dla królowej Donna Maria, wskazując oraz potrzebę wzmocnienia tronu Jej królewskiej Mości. (B. Z.)

Anglia.

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 14. maja. Dnia 13go czerwca będzie u Jej Mości Królowej wielki bal maskowy z kostiumami z roku 1660 do 1685. Królowa wraz z swymi dostojnymi Gośćmi z Prus i familią jeździła wczoraj w otwartym powozie. W równym czasie wyjechali konno książę Prus i książę Albrecht. Dostojni Goście odbierali wizyte od księcia i księżny Nemours tudzież od księcia Cambridge i księcia Sasko-Wejmarskiego; następnie zwiedzili Dulwich-College, główny gmach pocztowy i wystawę. Pod wieczór odwiedziła królowa z księciem Albrechtem i swymi dostojnymi Gośćmi z Prus operę w teatrze Covent-garden.

— Deputacya kupców żydowskich miała wczoraj konferencyę z lordem John Russell w Downig-Street względem przedłożonego izbie niższej bilu przeciw handlowi w niedzielę.

— Gdy mowca izby niższej zajął wczoraj o czwartej godzinie popołudniu krzesło, powitało go 21 członków oklaskami i śmiechem. Dla braku potrzebnej liczby (40) odroczone izbę. Pan Hume zapowiedział na jutro wniosek względem reformy wyborów. — Na wczorajszym posiedzeniu izby wyższej, które nietrwało nawet pół godziny, podali niektórzy lordowie petycye przeciw „samowolnościom papieskim“, poczem przystąpiono do drugiego odczytania indyjskiego bilu o małżeństwie.

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 16. maja.)

Paryż, 16. maja. Na dzisiejszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego przyszło niespodzianie do zgiełkowej sceny. *Faucher* przyniósł na mównicę już wielokrotnie orzeczoną wniosek, żądający, aby prefektowi departamentu Rodanu nadać władzę nadzwyczajną, to jest taką, jaką ma prefekt policyi w Paryżu. Jego prawo nadzoru rozciągać się będzie na miasto Lugdun, na przyległe gminy i na kilka miast departamentu Ain i Izery. Z początku niewzbudziło odczytanie sprawozdania szczególnie namiętnego wzruszenia; lecz zaledwie przyznano (słabą większością głosów) nagłość wniosku, powstał p. Baudin z bardzo gwałtowną mową przeciw „oszczerstwom“, przytoczonym przez ministra przy uzasadnieniu wniosku. Ztąd powstała burza, jakiej

już dawno nie było w izbie prawodawczej. *Joly* zaproponował, aby tę ustawę odesłano do komisji zajmującej się wypracowaniem projektu organizacyi departamentów; *Vatismenil* oświadczył jednak w imieniu tej komisji, że tę ustawę uważa za tranzytoryczną. Odesłano więc wnioski do biur. Lewa strona jest z tej przyczyny bardzo oburzona na legitymistów i oświadcza, że się teraz dostatecznie zdemaskowali „obroncy wolności municypalnej“.

(B. Z.)

(Pocztą francuską z dnia 15. i 16. maja.)

Paryż, 15. maja. Na wczorajszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego zezwolono nadzwyczajny kredyt na wzniesienie pomnika dla poległego w czerwcu 1849 arcybiskupa Affre. Zresztą zajmowano się dyskusją nad ustawą o taryfie dla cukru.

— Jenerał Durrieu, kandydat rządu, obrany jest w departamencie Landes deputowanym narodowego zgromadzenia. Jenerał Durrieu otrzymał 17,000 głosów, a jego spółzawodnik Duclerc 10,000. Niemal połowa uprawnionych wstrzymała się od głosowania.

— Według litograficznych doniesień z Madrytu z 13. maja wydały ogłoszone po ten dzień wybory znaczną większość dla rządu.

— Reprezentanci republikańscy będą w przyszłą niedzielę naradzać się nad swym postępowaniem w kwestyi o rewizyi.

— *Journal des Debats* ogłosił dziś poselstwo Mazziniego do Londyńskiego centralnego komitetu.

— 16. maja. Saski poseł doręczył prezydentowi republiki odpowiedź króla Saskiego tudzież książąt Sasko-Koburgskiego i Meinigen na list odwołujący francuskiego posła André.

— Słychać, że w pałacu Elysée naradzają się znowu nad zmianą ministrów. Mówią, że Faucher i Baroche występują z gabinetu, a na ich miejsce wstąpią Bixio i Lamartine, Odilon Barrot zaś będzie prezydentem ministrów nowego gabinetu z programem: Uchylenie ustawy z 31go maja i przedłużenie prezydentury przez powszechne prawo wyborów.

— Dzienniki opozycyi „republikańskiej“ zawierają odezwy do wszystkich członków tej opozycyi w zgromadzeniu narodowym, aby się w niedzielę 18. maja o 12tej godzinie zbrali w salonach pana Lemardelaj dla naradzenia się nad postępowaniem w kwestyi o rewizyi. Towarzystwo partyi legitymistycznej Rue de Rivoli odbędzie jutro sesję, na której Falloux odczyta sprawozdanie komisji, mianowanej dla naradzenia się nad kwestyą o rewizyi.

Komisya dla administracyi wewnętrznej naradzała się wczoraj nad rządowym projektem do ustawy względem przedłużenia funkcyi rad jeneralnych, okręgowych i komunalnych. Na wniosek Odilona Barrot zapadła najprzód uchwała, że odnowienie tych rad nie powinno nastąpić za jednym razem, lecz po kolei i częściowo. Między panami Monet i Vatismenil wszczęła się dyskusya o terminie rozpoczęcia tego odnowienia, który projekt rządowy wyznacza po promulgacyi ustawy organicznej. Pan Monet żąda, aby odnośne przepisy ustawy organicznej w drodze nagłości wotowano. Vatismenil jest za zdaniem rządu i upatruje w propozycyi Moneta narazenie całej organicznej ustawy.

— Projekt Morina względem zaprowadzenia podatku dochodowego chce nałożyć dwudziestą część podatku: 1) na wszystkie renty państwa; 2) na wszystkie kapitały departamentu, na pożyczki gmin, publiczne zakłady i towarzystwa; 3) na wszystkie akcyje przemysłowości i handlu; 4) na wszystkie wieczne lub dożywotnie renty na immobiliach zahypotekowane; 5) na wszystkie kapitały hipoteczne; 6) na wszystkie uprzywilejowane lub przeniesione tytuły na immobiliach.

— Jenerał Baraguay d'Hilliers ogląda starannie po kolei wszystkie około Paryża położone twierdze. Towarzyszą mu wszyscy jenerałowie dywizyi i brygadiery i jego sztab jeneralny. Wczoraj oglądał twierdze, położone na prawym brzegu Sekwany. Wszystkie są mocno obsadzone, na wszystkich wałach zatoczone są działa i podostatkami amunicyą zaopatrzone. Przepisy zachowania się są bardzo surowe.

— Prefekt policyi rozkazał, aby proch tylko w ilości największej dwóch kilogramów jednej osobie przedawano, a nawet i tę ilość za kwitem właściwego komisarza policyi. Dla większej ilości potrzebne jest specjalne upoważnienie od prefekta policyi.

Belgia.

(Depesza telegraficzna.)

Bruksela, 17. maja. Dla ostatnich uchwał izby względem ustawy o podatkach od dziedzictwa podało się ministerium do dymisyi. Szła mianowicie rzecz o to, czyli od wartości tego wszystkiego, co według kontraktu małżeństwa, zostającemu przy życiu małżonkowi lub małżonce przynależy, ma być pobierany podatek od dziedzictwa lub nie. Rząd obstawał za tém, wydział sprzeciwił się, a przy głosowaniu izby przeważyła większość 49 głosów przeciw 36 na stronę wydziału.

Włochy.

(Wycieczki ministra p. Azeglio. — Smutny stan finansów.)

Turyń, 9. maja. Po odbytych zjeździe p. Azeglio z lordem Abercrombie na wybrzeżu liguryjskiem, słychać teraz o innej podróży wspomnianego ministra do Londynu. Podróż ta byłaby tylko dalszym ogniwem łańcucha łączącego nas coraz ściślej z Anglią za zgodą tak liberalnej jako i radykalnej partyi. Czyliby na ten wypadek

miał hrabia Cavour objąć jeszcze i ministerium spraw zewnętrznych? Austria odpowiada na ten angielsko-sardyński alians (pełny złudnych nadziei dla włoskiej unii) ściślejsem urządzeniem średnio-włoskiego swego związku: załogi w Anconie, w górach Somma, w Bononii i w całej Toskanii, traktaty pocztowe i koleje żelazne stanowią całość dość silną. Żądania Anglii względem opuszczenia legacyi i Toskanii są bez skutku. Na nieszczeście jednak nie przyczyniają się nowe te uzbrojenia Gwelfów i Gibellinów w niczem do pomyslnego rozwoju Włoch. A że nam przedewszystkiem potrzeba spokoju, poznajemy to ze smutnego stanu naszych finansów. Wczoraj przedstawił nam hrabia Cavour na pełnym zgromadzeniu izby deputowanych zasmucający w tej mierze obraz. Przytaczamy tu dowody wyjęte z numerycznego zestawienia. Niedobór w roku 1847 wynosił 17 milionów franków, w roku 1848 20 milionów. Z końcem roku 1849 wzrósł do 96 milionów. Do ukończenia kolei żelaznych potrzeba jeszcze 75 milionów. Słowem, spodziewać się możemy niedoboru około 125 milionów. Co do 75 milionów potrzebnych do kolei żelaznych, proponuje minister pokryć wydatek ten zaciągnięciem pożyczki w Anglii, lecz dopiero około miesiąca sierpnia, i zabezpieczyć ją na kolejach żelaznych. Reszta niedoborów pokryte być mają środkami własnymi za pomocą kredytu krajowego i wypłat banku narodowego. P. Pescatore żądał oznaczenia terminu dla sprawdzenia finansowych planów rządu. Hrabia Cavour zgodził się na to żądanie. (A. a. Z.)

(Pocztą włoską.)

Turyń, 15. maja. Zmodyfikowany projekt podatku kredytowego przyjęła izba deputowanych 64 głosami przeciw 56. Dziennik *Croce di Savoja* donosi jako pogłoskę, że Sardynia układa się z Rzymem dla zawarcia konkordatu, i że arcybiskupi Franzoni i Marongion mają napowrót zająć stanowiska swoje. Dla Turyngu ma być mianowany nowy nuncyusz papieżki, a między Rzymem, Neapolem, Piemontem i Toskanją ma być zawarte przymierze polityczne w zamiarze uwolnienia Włoch od wojsk francuskich. Sam dziennik jednakże i dobrze zawiadomiona część publiczności nieprzywiązują żadnej wiary do tych wiadomości. — *Conservatore costituzionale* wspomina o jakimś środku zaproponowanym ministerstwu piemonckiemu dla oparcia się związkowi słowemu pomiędzy Austrią i księstwami; ma on zasadać się na wyniesieniu leżącego między Nocera i granicami Parmy i Modeny terytorium na stopień wolnego portu. Środek ten posłużyłby poniekąd do uorganizowania przemysłnictwa na wielki rozmiar. Wprawdzie niewiadomo jeszcze jak projekt ten przyjęty został w ministerstwie, wszelako po znanym charakterze hrabiego Cavour można się spodziewać, że pewnie przeciw niemu się oświadczy.

Rzym, 13. maja. Sardyński poseł Spinola powrócił tu temi dniami. — Jenerał francuski Gemeau odwołał w osobnym ogłoszeniu dla wydarzających się licznych zamachów na wojsko francuskie wszystkie dotychczas udzielone pozwolenia do noszenia broni; do 17go maja nakazał złożyć wszelką broń bez dalszej zwłoki, a w przeciwnym razie mają nastąpić przetrzasania domów. Każdy przekonany o zatajeniu broni stawiony będzie przed sądem wojskowym i popadnie oprócz tego karze pieniężnej 15 szkodów za każdą sztukę broni na korzyść szpitalnego funduszu wojskowego. (Lit. kor. austr.)

Niemcy.

(Posiedzenie posłów sejmu związkowego.)

Frankfurt, 15. maja. Jeszcze w ciągu dnia wczorajszego odbyło się tu dość niespodzianie posiedzenie obecnych tu właśnie posłów sejmu związkowego, na którym jenerał Rochow prezydialnemu posłowi związkowemu doręczył swój list wierzitelny i w krótkiej przemowie skreślił ogólne zarzysy polityki ze strony Prus zachować się mającej. Wielu, a między nimi także ambasador bawarski, przyjęli bardzo dobrze oświadczenie pruskiego posła, i wszyscy spodziewają się najlepszego skutku. To pewna, iż jenerał Rochow kilkakrotnie oświadczył: „że Niemcy wtedy tylko są możliwe, jeżeli Austria i Prusy są w zgodzie, i że, aby rzec otwarcie i powściągnąć demokrację, przyjęcie całej Austrii do związku niemieckiego stało się koniecznym.“ (B. Z.)

(Przeszkodzone zgromadzenie ludu.)

Z Wurpenthal, 13. maja. Za udział w zamierzonym tutaj 11. b. m. tak zwanem zgromadzeniu ludowem aresztowano wielu zaraz na miejscu, a innych spisano i nazwiska ich sądom przedłożono. Zborowi temu który mógł być doprowadzić do smutnych drożności, przeszkodziły ogledność władz i nieustraszona gorliwość kilku żandarmów. Zapowiedziano go widocznie tylko w zamiarze alarmowania, jak to kilku jego uczestników wyjawilo. Podobny koniec demokratycznego alarmowania będzie zapewne nie złą na przyszłość nauką.

(Skargi na demokratyczny porządek gmin.)

Z Turyngii, 14. maja. Skargi i żale na demokratyczny porządek gmin w wielkiem księstwie Wajmarskiem coraz są głośniejsze, szczególnie ze strony włościan. Liczny bowiem proletaryat po wsiach korzystając z przepisów ustawy, według której zgromadzenie gminy radzić ma o rozkładzie ciężarów gminy, obarcza niemi zwykle posiadłości gruntowe, na których i tak już cięża podatki różnego rodzaju. (Pr. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 16. maja.)

Metal. austr. 50/0 — 75; 4 1/2 0/0 —. Akcyje bank. 1158. Sardyn. 36. Hyspańskie 30/0 — 3 1/2 13/16. Polskie 500 L. 83 1/2.

Prusy.

(Przejazd osób znakomitych do Warszawy.)

Wrocław, 19. maja. Dziś przejeżdżali tedy w podróży do Warszawy: minister prezydent v. Manteuffel, pruski poseł na sejmie związkowym p. Rochow i bawarski minister-prezydent v. d. Pfordten. Jenerał Peucker, członek centralnej komisji związkowej, ma być odwołanym z Frankfurtu i gdzie indziej w armii być unieszczonym. (B. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 17. maja.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 106. Obligacje długu państwa — Akcje bank. 94. Polskie listy zastaw. 93³/₄. Polskie 500 L. 82³/₄ L. 300 L. 143³/₄ L. Frydrychsдоры 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 8¹/₂. Austr. banknoty 80¹/₆.

Dania.

(Patent względem amnestyi dla Szlezwig-Holsztynu)

Flensburg, 14. maja. Tutejsza Gazeta zawiera następujący patent dla księstwa Szlezwig, tycający się amnestyi:

„My Fryderyk siódmym itd. czynimy niniejszém wiadomo: Z tych, którzy w Naszym księstwie Szlezwigu przed marcem 1848 zamieszkałi, i w przytłumionym teraz rozruchu mieli udział, albo dla porparcia go byli czynni, wyłączamy zupełnie z amnestyi następujących, jako to: Krystyna, Karola, Fryderyka, Augusta księcia Szlezwig-Holsztyn-Sonderburg-Augustenburg i jego familję; Fryderyka Emila Augusta księcia Szlezwig-Holsztyn-Sonderburg-Augustenburg i jego familję; adwokata W. H. Besler, członków byłego szlezwigsko-holsztyńskiego rządu: A. P. A. Harbou i P. H. Rumohr itd.

Inni podczas wybuchnięcia rozruchu w Naszym księstwie Szlezwigu zamieszkałi z cywilnego i duchownego stanu, którzy w namienionym przypadku się znajdują, mogą mieć nadzieję, że na podaną w tej mierze przez ministerjum rzeczzonego księstwa w przepisanej formie najuniżeńszą prośbę otrzymają amnestyę za popełnione przez nich przestępstwa polityczne, równie jak pozwolenie, powrócenia do księstwa Szlezwigu jako prywatne osoby pod warunkami, jakich wymaga utrzymanie porządku i spokojności publicznej, jednakże oskarżenie o polityczne przestępstwa i zbrodnie, których się dopuścili, ma przeciwko nich być otwarte, jeżeliby się nadal takiegoż samego dopuścili przestępstwa. Do czego właściwe władze zastosować się mają. Dano w Naszym zamku Krystyansborg dnia 10. maja 1851. Z własnoręcznym Naszym podpisem i pieczęcią królewska.

Frederyk R. Tillisch.

„Odnosnie do najwyższego patentu dzisiejszej daty podaje się niniejszem na mocy najwyższego rozkazu do wiadomości publicznej, że Szlezwigianie, którzy swoją opuścili ojczyznę i teraz do niej powrócić sobie zyczą, mają w następujący sposób napisać prośby: (Miejsce pobytu i data) NN. prosi najuniżeńiej o pozwolenie powrócenia do księstwa Szlezwigu. — Do króla! Niżej podpisany, który śród rozruchów ostatnich lat opuścił swą ojczyznę, zyczy sobie teraz powrócić do niej, i żyć pod łagodnym i sprawiedliwym berłem Waszjej królewskiej Mości i pod prawną przez Waszą królewską Mość postanowianą zwierzchnością. Ośmielam się przeto, niniejszem upraszać najuniżeńiej o najłaskawsze pozwolenie osiedlenia się znowu w księstwie Szlezwig, pod warunkami, jakie mnie Wasza królewska Mość najłaskawiej przepisać raczysz; najuniżeńiej NN. — Że NN. pisał własnoręcznie tę prośbę, potwierdza NN. notaryusz, albo kaznodzieja miejscowy. — Według czego wszyscy, do których to należy, zastosować się mają. Ministerjum dla księstwa Szlezwig, dnia 10. maja 1851. Tillisch.“

Królestwo Polskie.

(Jego ces. Mość przegląda wojsko. — Wiadomości bieżące.)

Warszawa, 17. maja. Onegdaj o godzinie 12tej w południe, najjaśniejszy Pan, w towarzystwie JO. księcia feldmarszałka hr. Paszkiewicza Erywańskiego, raczył udać się na plac Ujazdowski, gdzie Jego Cesarska Mość odbyć raczył przegląd 3ej dywizyi lekkiej jazdy. Poczem udał się z najjaśniejszą cesarżową przez Stare-miasto do kościoła S. Trójcy.

— JW. Jenerał-adjutanci: Baron Liven i Płautiu, przybyli z Petersburga do Warszawy.

— JW. Niemojewski, kopiuszy dworu J. C. K. Mości, marszałek szlachty gubernii Radomskiej, przybył z Oleszna, i JW. szambelan Aleksander Kuczyński, marszałek szlachty gubernii Warszawskiej z Korczewa.

JW. baron Pechlin, rzeczywisty tajny radca, szambelan dworu najjaś. króla duńskiego, wyjechał do Kopenhagi. (G. W.)

Turecja.

(Depesza telegraficzna.)

Zagrabie, 19. maja. W Bośni spodziewają się rozszerzenia amnestyi także i na przewodzców powstania bośnińskiego. — Zaprowadzanie tanzymatu już się rozpoczęło. Tylko urzędnikom publicznym dozwolone jest noszenie broni. Skenderbeg stoi w Novi. Mustafa Skakir Basza piastuje w porozumieniu z wezyrem Hairaddin-Baszą i Omer-Baszą urząd szefa administracyi w 11 nahiach. (L.k.a.)

Azya.

(Wiadomości z Persyi.)

Wiadomości z Persyi sięgają do 3. kwietnia. Od czasu wstąpienia Szaha Nasretudin-Khan na tron Persyi szły pomyślnie sprawy tego kraju. Piérwszy minister terażniejszy Mehemet-Ali Khan, pomimo apaty przyrodzonej, jest mężem pełnym dobrych zamysłów.

Dla należytego przeprowadzenia nowego Nizamu, t. j. konstytucyi, radził Szahowi, aby objechał prowincye swego państwa; młody monarcha usłuchał jak się zdaje rady ministra, odjechał bowiem na południe Persyi w towarzystwie ciała dyplomatycznego i z znaczną świtą.

Cesarz zwiedzi najsamprzód Ispahan potem Shiraz, Amadan, a nakoniec najważniejsze miasta. Podczas jego niebytności będzie emir Nizam zawiadywał państwem. Dywan perski ma zamiar zaprowadzić zmiany w administracyi prowincyi dla upokorzenia gubernatorów, którzy się za nadto zbogacili i zbyt są potężni by być lojalnymi poddanymi. Ci następcy dawnych satrapów ustąpią miejsca tak zwanym Mutesselimom, którzy kontrolowani będą przez miejscową radę złożoną z najznaczących mieszczan.

Rząd zachęcił do wydawania dziennika w języku perskim. Po raz pierwszy wychodzi w tym kraju pismo peryodyczne. (Ind.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 15. maja. W Kałuszu, Wojnitowie, Rozdole, Skolem, Mikołajowie i Zydaczowie płacono w pierwszych 14 dniach maja w przecięciu za korzec pszenicy 20r.—20r.—20r.—18r.45k.—20r.—20r.; zyta 16r.—17r.—15r.30k.—13r.45k.—16r.—15r.; jęczmienia 14r.—12r.—12r.15k.—11r.40k.—12r.15k.—10r.; owsa 6r.—6r.—6r.30k.—7r.30k.—6r.—6r.; hreczki 10r.—0—8r.30k.—20r.—10r.30k.—7r.30k.; kukurudzy 12r.—12r.—0—14r.10k.—0—0; kartofli 6r.—0—6r.15k.—6r.15k.—6r.—0. Za cetnar siana 3r.45k.—1r.30k.—0—2r.30k.—3r.45k.—1r.40k. Sąg drzewa twardego kosztował 27r.30k.—6r.15.—15r.30k.—0—10r.0—, miękkiego 20r.—6r.15k.—12r.—6r.30k.—0—12r.30k. Funt mięsa wołowego sprzedawano po 9k.—9k.—9k.—8¹/₂k.—8¹/₂k. i garniec okowity po 3r.20k.—2r.37k.—2r.40k.—2r.55k.—3r.20k.—2r.42k. w. w. — Nasienia koni-cza i wełny nie było na targach.

Kurs lwowski.

Dnia 23. maja.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	56	6	1
Dukat cesarski	6	2	6	6
Pólimperyal zł. rosyjski	10	26	10	32
Rubel sr. rosyjski	2	1	2	2
Talar pruski	1	53	1	55
Polski kurant i pięćzłotówk.	1	30	1	31
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	84	20	85	10

(Kurs wekslowy wiedeński z 20. maja.)

Amsterdam 178¹/₂ l. 2. m. Augsburg 129³/₄ l. uso. Frankfurt 128¹/₂ l. 2. m. Genua 151 l. 2. m. Hamburg 189³/₄ l. 2. m. Liwuina 126¹/₄ l. 2. m. Londyn 12-39. l. 2. m. Marsylia 152 p. 2. m. Paryż 152³/₄ l. Bukareszt 213. Konstantynopol 355. Agio duk. ces. —

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. maja.

Hrabia Zieliński Wit, z Stanisławowa. — Hrabia Zamojski Adam, z Bukowic. — PP. Jakubowicz Józef, z Bukowic. — Bernalowicz Władysław, z Jawcza. — Jarosławski Grzegorz, z Pustomytów. — Piotrowski J., z Przemysła. — Wiktor Jakób, z Łukowej woli. — Makomaski Antoni, z Belzca. — Hohen-dorf Gabryel, z Szutrawnicy. — Krzczunowicz Ignacy, z Jaryczowa. — Stopnicki Marceł z Szybowic.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. maja.

Książę Szwarzenberg e. k. feld. mar. lejt. do Krakowa. — Książę Kalikst i księżna Helena Ponińscy, do Krakowa. — Hr. Mnisek Jędrzej, do Krakowa. — Hr. Potocki Teodor, do Krakowa. — PP. Bochyński Alojzy, do Otyniowic. — Żebrowski Tadeusz, do Żurawna. — Kochanowski Adam, do Czerniowic. — Skrzyński Franciszek Ks., do Pódsadek. — Kellermann Leon, do Kanczugi. — Kellermann Antoni, do Trynczy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 22. maja.

Pora	Barometr wmierzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 1 0	+ 6,5	+ 10,5°	wschodni	pochm. deszcz
2 god.pp.	28 1 1	+ 10	+ 6°	"	"
10 g. w.	28 1 1	+ 7		"	"

TEATR.

Dziś: Melodramat polski: „Wdowa wielkiej armii.“